

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/6/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113226237
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2113226237.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členov senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava 26, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovaným: 1) R. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. X. XXX/XX, Y. X., 2) K. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., žalovaní 1) a 2) zastúpení opatrovníčkou JUDr. T. P., zamestnankyňou Okresného súdu Piešťany, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných 1) a 2): VŠEOBECNÁ OCHRANA SPOTREBITEĽOV, občianske združenie, so sídlom Šafárikovo nám. 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, zastúpený: JUDr. Patrik Podhorský, advokát so sídlom Zámocká 36, Bratislava, o zaplatenie 2.335,56 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 14C/162/2014 - 95 zo dňa 29. októbra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

Žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných 1) a 2) trovy odvolacieho konania vo výške 109,64 eura, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Návrh žalobcu na prerušenie konania sa zamieťa.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal zaplatenia istiny vo výške 2.335,56 eura, zmluvnej pokuty vo výške 0,065 % denne a úroku z omeškania vo výške 4,025% ročne z čiastkových súm tak, že úrok z omeškania a zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 1.050 eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma úroku z omeškania a zmluvnej pokuty dosiahne sumu 1.050 eur, len 9,25% ročný úrok z omeškania z istiny 2.335,56 eura do zaplatenia žalovanými 1) a 2). Súd rozsudok odôvodnil tým, že nemal pochybnosti o tom, že zmluva, ktorá bola uzavretá medzi žalobcom a žalovanými 1) a 2) má charakter spotrebiteľskej zmluvy a preto je nevyhnuté aplikovať spotrebiteľské právo, t.j. ustanovenia Občianskeho zákonníka, zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Zo žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, vyplýva, že žalovaní 1) a 2) dňa 19.11.2010 v čl. 5 pod označením „údaje o požadovanom revolvingovom úvere v eur (vyplňte)“ uviedli, že žiadajú o poskytnutie čiastky úveru (úverový limit) vo výške 1.500 eur s ročnou úrokovou sadzbou úveru vo výške 70,01%. V čl. 6 pod označením „údaje o chválenom revolvingovom úvere v eur (nevypíňajte)“ je žalobcom dňa 26.11.2010 ako schválená výška úverového limitu uvedená suma 1.050 eur a ročná úroková sadzba úveru vo výške 70%. Z uvedeného súd uzavrel, že nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere, lebo žalovaní 1) a 2) vo svojej žiadosti navrhovali uzavretie úverovej zmluvy s výškou úveru

(úverového limitu) 1.500 eur a výškou úrokovej sadzby 70,01% ročne, avšak bol im poskytnutý úver resp. úverový limit v inej výške ako žiadali a pri inej výške úroku z úveru. Medzi žalobcom a žalovanými 1) a 2) teda nedošlo k zhode v prejavoch vôle o podstatných náležitostiach zmluvy o úvere a síce o výške poskytnutého úveru a o výške úrokovej sadzby. Zo skutočnosti, že žalobca dňa 26.11.2010 schválil úver v inej výške, ako žiadali žalovaní 1) a 2), vyplýva že s návrhom žalovaných zo dňa 19.11.2010 žalobca nesúhlasil, ale tento návrh odmietol a urobil voči žalovaným nový návrh, pretože jeho prejav vôle obsahoval zmenu prijatého návrhu. V konaní pritom nebolo preukázané, že by žalovaní 1) a 2) s týmto novým návrhom súhlasili, keď ich podpis na zmluve je zo dňa 19.11.2010. Navyše je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalovaní 1) a 2) ako spotrebiteľia nemohli ovplyvniť obsah tejto zmluvy, pretože v čase podpisu zmluvy nemali vedomosť, v akej výške im bude poskytnutý úver a za akých podmienok. Týmto sa vopred vzdali svojich práv, pričom takýmto konaním bol zvýhodnený žalobca, ktorý si ako podnikateľský subjekt mohol jednostranne určiť podstatné podmienky záväzkového vzťahu. Súd tak dospel k záveru, že medzi žalobcom a žalovanými 1) a 2) nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere. Žalovaní 1) a 2) čerpaním peňažných prostriedkov sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatili, preto sú povinní v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) vrátiť všetko, čo na základe absolútne neplatnej zmluvy dostali. Z karty klienta vyplýva, že žalovaným 1) a 2) bola vyplatená suma 792,34 eura dňa 26.11.2010 a návrh na súde bol podaný 30.09.2013.

Ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. je špeciálnym ustanovením k § 100 ods. 1 OZ, je potrebné ho aplikovať prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľskej zmluvy. Keďže žalobcom uplatnený nárok je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, bol súd v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. povinný z úradnej povinnosti skúmať, či nedošlo k premlčaniu nároku žalobcu ex offo. Právna úprava v § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. bola zavedená zák. č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.05.2014, pričom vo vzťahu k tejto právnej úprave neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia. Dvojročná subjektívna premlčacia doba, v rámci ktorej mal žalobca právo žiadať od žalovaných vydanie bezdôvodného obohatenia súdnou cestou, začala v mysle § 107 ods. 1 OZ plynúť najneskôr dňa 27.11.2010, keď 26.11.2010 žalovaní 1) a 2) čerpali finančné prostriedky žalobcu a uplynula dňa 27.11.2012. Návrh na súde bol podaný 30.09.2013 a (s poukazom na § 5b z.č. 250/2007 Z.z.) súd bol povinný prihliadnuť na premlčanie nároku voči spotrebiteľom. Z dôvodu premlčania nároku žalobcu (v celom rozsahu) nebolo možné mu uplatnený nárok priznať. Za premlčané súd považoval i úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, nemohlo dôjsť k uzavretiu písomnej dohody o zmluvnej pokute.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovaným tieto nepriznal z dôvodu, že si ich neuplatnili a ani im žiadne nevznikli. Vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania vo výške 388,85 eura. Vedľajšiemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z nákladov na cestu osobným motorovým vozidlom jeho právneho zástupcu z Bratislavy do Trnavy na pojednávanie 29.10.2015, lebo podľa osvedčenia o evidencii vozidla, vlastníkom motorového vozidla je spoločnosť OREA Consulting, s.r.o.. Súd uznal za opodstatnené cestovné náklady na cestu vlakom vo výške 2,18 eura z Bratislavy do Trnavy. Nárok vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania považoval za opodstatnený z dôvodu, že podporoval žalovaných v konaní a vystupoval aktívne na strane žalovaných, ktorým právo na náhradu trov konania vzniklo ako úspešným účastníkom v konaní. Súd považoval priznané trovy právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi za účelne vynaložené. Vedľajší účastník tak, ako ktorákoľvek iná fyzická alebo právnická osoba, má právo dať sa v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí a ktorým môže byť aj advokát a to bez ohľadu na to, za akým účelom vedľajší účastník vznikol a či sú v jeho radoch osoby s právnickým vzdelaním, a to s poukazom na § 93 ods. 4 O.s.p., § 24 O.s.p..

Odvolanie proti rozsudku podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu. V odvolaní namieta, že ak súd skonštatoval existenciu bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatnosti zmluvy a vzájomnej reštitučnej povinnosti účastníkov konania podľa § 457 OZ, potom ustanovenie o premlčaní aplikoval nedôvodne. Poukázal na § 107 ods. 3 OZ, pričom toto ustanovenie sa vzťahuje na reštitučnú povinnosť vyplývajúcu z § 457 OZ. Na základe toho súd nebol oprávnený na premlčanie prihliadnuť ex offo, pretože by tak nemohol urobiť ani na námietku žalovaných. Súd bez akéhokoľvek zdôvodnenia a v podstate nepreskúmateľne uvádza, že subjektívna premlčacia lehota mala začať plynúť dňa 27.11.2010, keďže deň pred tým došlo k čerpaniu prostriedkov. V súdnom konaní nebol vykonaný žiadny dôkaz, z ktorého vyplýva vedomosť žalobcu o bezdôvodnom obohatení a o jeho vzniku v uvedený deň. Súd nezdôvodnil, na základe čoho dospel k svojmu záveru a z akých preukázaných skutočností a dôkazov vychádzal. Aplikácia § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. je spornou aj preto, že pred Ústavným súdom SR prebieha

konanie o posúdenie ústavnosti uvedeného ustanovenia (RVP 12672/2015). Súd pri svojej rozhodovacej činnosti nepostupoval v súlade s obsahom zmluvy o revolvingovom úvere a jej zmluvných dojednaní. Žalovaný 1) požiadal o poskytnutie úveru s tým, že ako maximálnu sumu uviedol 1.500 eur. Súčasne však ním formulovaný návrh na uzavretie zmluvy bol tvorený aj obsahom zmluvných dojednaní, podľa ktorých uvedená čiastka predstavuje maximálnu sumu a môže byť na základe vyhodnotenia schopnosti dlžníka splácať úver znížená. S ohľadom na spôsob konštituovania právneho vzťahu veriteľa a dlžníka a špecifickosť formy právneho úkonu zakladajúceho právny vzťah medzi účastníkmi konania je potrebné rozlišovať dve základné skupiny ustanovení, ktoré sú uvedené na líčnej a rubovej strane listiny označenej ako žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru. Prvými sú tie, ktoré vymedzujú a definujú spôsob a podmienky, za ktorých dochádza k uzavretiu zmluvy, pričom tieto ustanovenia sa vzťahujú výlučne na predzmluvnú fázu vzťahu dlžníka a veriteľa, obsiahnuté v čl. 1. (základné ustanovenia), konkrétne odseku 1.2, ustanovenia obsiahnuté v čl. 2. (uzatvorenie zmluvy o RÚ a čerpanie úveru), konkrétne odseku 2.1 a 2.2, ustanovenia obsiahnuté v čl. 3. (celková výška úveru) konkrétne odseku 3.3. Ide o ustanovenia, podstatou ktorých je vymedzenie spôsobu a podmienok, za ktorých môže dôjsť a dochádza k uskutočneniu návrhu na uzavretie zmluvy zo strany dlžníka. Žiaden z údajov uvedených dlžníkom v bode 5. žiadosti (na líčnej strane žiadosti) nie je sám o sebe návrhom na uzavretie zmluvy bez toho, aby obsah tohto návrhu netvoril aj niektoré ustanovenia zahrnuté na rubovej strane žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru. Práve z týchto ustanovení vyplýva, že obsah návrhu je zo strany žiadateľa o úver predložený s tým, že niektoré údaje sa môžu zmeniť do tej miery, do ktorej táto skutočnosť nie je považovaná za zmenu návrhu. Konsenzus zmluvných strán o obsahu zmluvy vzniká v dôsledku spôsobu, akým dlžník formuje a vymedzuje obsah svojho návrhu, keď je to práve sám dlžník, ktorý prostredníctvom odseku 1.2 a 2.1 žiadosti vyjadruje, že jeho návrh môže byť zmenený po posúdení jeho schopnosti splácať požadovaný úver, avšak výška úrokovej sadzby a RPMN nemôže byť vyššia v prípade požadovaného úveru. K prijatiu návrhu na uzavretie zmluvy došlo a je vyjadrené podpisom zmluvy a vymedzením jej predmetu v bode 6. zmluvy o revolvingovom úvere. Z napadnutého rozsudku nevyplýva záver, podľa ktorého by uvedený mechanizmus odporoval zákonu.

Žalobca napáda rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré sa zároveň nesprávne vysporiadava s otázkou účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Poukázal na rozhodnutie NS SR z 20.6.2014, sp. zn. 6 M Cdo 9/2013. Ak je nejakému subjektu priznané určité osobitné postavenie (viď § 25 zák. č. 250/2007 Z.z.) aj vo vzťahu k súdnemu konaniu, potom sa vychádza z logického predpokladu, že tento subjekt bude odborne, personálne a materiálne pripravený na vykonávanie svojej činnosti. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 5/2013. Súd nezákonne priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania aj preto, že tento subjekt nemá procesné postavenie vedľajšieho účastníka. Podstatnou podmienkou vedľajšieho účasti v konaní je súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. S účinnosťou od 01.01.2015 bola na základe zákona č. 353/2014 Z.z. do textu O.s.p. prevzatá podmienka, ktorú právna prax už predtým formulovala. Zákonodarca výslovne stanovil požiadavku preukázania súhlasu už spolu s oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Novozavedené ustanovenie sa má aplikovať na všetky začaté a neskončené konania, nakoľko ide o procesnú normu a súčasne nejde o spätnú zmenu v zmysle zákazu pravej retroaktivity. Nakoľko účasť vedľajšieho účastníka v konaní je nezákonnou, potom ani priznanie náhrady trov zastúpenia nemôže mať oporu v zákone.

Žalobca preto podáva odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f) a písm. h) O.s.p. a aj podľa § 205 ods. 2 písm. d) a písm. f) O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby súd prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania pred Ústavným súdom SR vo veci konania o súlade právnych predpisov s Ústavou SR sp. zn. RVP 12672/2015, pretože konanie sa týka posúdenia ústavnosti § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. aplikovaného aj v tomto konaní.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril vedľajší účastník na strane žalovaných. Vo vyjadrení uviedol, že právne posúdenie veci súdom prvého stupňa je plne v súlade s právnym poriadkom. Zmluva o revolvingovom úvere nebola vôbec uzavretá s prihliadnutím na vady kontraktačného procesu. Poukázal na viaceré nedostatky zmluvných dojednaní, najmä na to, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj na to, že dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru sa prieči dobrým mravom a preto je podľa § 39 OZ neplatná. Navrhol prihliadnúť na § 52 ods. 2 OZ, uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 a rozsudok NS SR z 21. apríla 2015 sp. zn. 3MCdo 14/2014. Súd dospel k správnyom záverom o neuzavretí zmluvy. K jej neuzavretiu došlo z dôvodu, že

nebol žalobcom akceptovaný návrh žalovaných. Nemožno teda hovoriť o neplatnosti zmluvy, ale o úkone, ktorý vôbec nevznikol. Pôvodný návrh žalovaných 1) a 2) nebol akceptovaný obsahovo rovnakým úkonom žalobcu. Týmto nemohlo dôjsť k akceptácii návrhu žalobcom, ale len k novému návrhu na uzavretie zmluvy. Nový návrh však nikdy nebol akceptovaný žalovanými 1) a 2). Zmluva nevznikla z dôvodu nedodržania písomnej formy zmluvy. Žalobca poskytol žalovaným finančné prostriedky vo výške 1.050 eur, no keďže žalovaní zaplatili žalobcovi spolu 253,08 eur, žalobca mal s poukazom na § 3 odsek 1 OZ a § 451 OZ nárok na zaplatenie 796,92 eura od žalovaných 1) a 2). Vyhodnotenie kontraktáčného procesu zakladá právo žalobcu požadovať vrátenie bezdôvodného obohatenia a právo žalovanej vzniesť námietku premlčania celého uplatneného nároku z titulu bezdôvodného obohatenia v prípade, ak by žalovaná nevrátila všetky finančné prostriedky, ktoré jej poskytol žalobca. Vzhľadom k uvedenému vedľajší účastník vznáša námietku premlčania celého uplatneného nároku. K obsahu zmluvy vedľajší účastník uviedol, že žalovaní 1) a 2), by ako spotrebiteľia niekoľkonásobne preplatili požičanú istinu úveru a z tohto dôvodu považuje takéto plnenie uplatnené žalobcom v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ. Dojednanie 30%-ného úroku považoval za dojednané v rozpore s dobrými mravmi, a preto neplatné. Žalobca sa takýchto nárokov nemôže domáhať, keďže svojou povahou ide o úžeru. Zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú vymedzené v § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch. Priznané trovy konania považoval za opodstatnené, pretože jeho účasť na pojednávaní a právne argumenty počas celého súdneho konania boli relevantné, úkony boli účelne vynaložené. Upozornenie na neprijateľné podmienky, námietka premlčania alebo iné kvalifikované právne hodnotenie v spotrebiteľskej zmluve vedľajším účastníkom treba považovať za účelné bránenie práva žalovaných. Poukázal zároveň na uznesenie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 5/2013, Nález Ústavného súdu SR z 15. októbra 2014, sp. zn. III. ÚS 457/2014-27, ako aj na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, v Banskej Bystrici ako aj ďalšie. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 109,64 eura.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c/ a f/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Odvolací súd sa v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, považuje ich za vecne správne a odkazuje na ne. Pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné k odvolacím dôvodom:

Zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou, lebo vzniká už dohodou zmluvných strán o jej obsahu. Na jej vznik sa nevyžaduje aj faktické poskytnutie úverových prostriedkov. Podstatou zmluvy o úvere je záväzok veriteľa poskytnúť peniaze do určitej sumy (limitu) v prospech dlžníka na jeho požiadanie. Záväzku veriteľa zodpovedá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Tento vzťah tak môže predstavovať kombináciu zmluvy o budúcej zmluve a zmluvy o pôžičke. V zmysle § 43a ods. 1 a § 43c ods. 1 OZ platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy je zmluva uzavretá a nadobúda účinnosť. Platnosť zmluvy nastáva teda súčasne s jej účinnosťou, pokiaľ zákon (§ 47) alebo dohoda účastníkov neustanovujú inak. Mlčanie alebo nečinnosť adresáta návrhu na uzavretie zmluvy samy osebe nemôžu znamenať prijatie návrhu, čo vyplýva priamo zo zákona. Preto je právne bezvýznamné, ak žalobca v návrhu na uzavretie zmluvy uvedie, že mlčanie alebo nereagovanie adresáta návrhu (obláta) bude považovať za akceptáciu zmluvy. Dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné podstatné zmeny, ktoré sú obsiahnuté v prijatí návrhu na uzavretie zmluvy, sa považujú za nový návrh adresáta pôvodného návrhu a súčasne platí, že takýto prejav vôle je aj odmietnutím návrhu (oferty). Táto právna norma účinne bráni tomu, aby zmluva vznikla inak, než na základe konsenzu zmluvných strán.

V § 451 ods. 1 vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. Dôvodom vzniku záväzku je získanie bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Na základe toho vzniká záväzkový vzťah medzi tým, kto sa bezdôvodne obohatil a je povinný

bezdôvodné obohatenie vydať, a medzi tým, na úkor koho sa niekto obohatil a ktorý má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ak majetkový prospech bol získaný plnením bez právneho dôvodu, ide o také plnenie, kde od začiatku neexistoval právny dôvod na plnenie. Plnilo sa, hoci chýbala právna skutočnosť (napríklad zmluva), na základe ktorej sa spravidla plní. Takýto prípad môže nastať vtedy, keď sa účastníci napríklad domnievajú, že uzavreli zmluvu, hoci ju neuzavreli, alebo niekto plnil omylom niekomu inému, s ktorým nebol v zmluvnom vzťahu.

Žalobca si uplatnil právo na plnenie z úverovej zmluvy, súd preto správne posudzoval právny vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, predloženú žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvu o revolvingovom úvere, ostatné listiny a posudzoval, či v skutočnosti, t.j. podľa právnych predpisov došlo medzi žalobcom a žalovanými 1) a 2) k uzatvoreniu platnej úverovej zmluvy. Súd správne vyvodil z vykonaného dokazovania a predložených listinných dôkazov, že vzťah medzi žalobcom a žalovanými 1) a 2) pri uzatváraní úverovej zmluvy je spotrebiteľský a aplikoval zákon o spotrebiteľských úveroch. Pre uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere zákon vyžaduje pod sankciou neplatnosti písomnú formu (§ 4 ods.1).

V zmysle § 44 ods. 1 a 2 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Postup pri prijatí návrhu na uzavretie zmluvy potom súd správne vyložil. Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy. Preto bol žalobca povinný preukázať, že žalovaní 1) a 2) mu dali platný (určitý a zrozumiteľný) písomný návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy a že on takýto ich návrh bez akýchkoľvek výhrad (doplnkov a zmien) prijal.

Žalobca predložil súdu písomný návrh žalovaných 1) a 2) zo dňa 19.11.2010, považoval ho za určitý a zrozumiteľný, no nepreukázal, že by ho bez zmien a doplnkov písomne prijal. V časti nazvanej „údaje o schválenom revolvingovom úvere“ totiž žalobca prijal návrh žalovaných, ale s úverovým limitom 1.050 eur a s ročnou úrokovou sadzou úveru 70%, napriek tomu, že žalovaní 1) a 2) požadovali úverový limit 1.500 eur s ročnou úrokovou sadzbou 70,01 %. Konanie žalobcu nemožno považovať za prijatie návrhu. Správny bol záver súdu, že z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi vyplýva, že žalobca návrh žalovaných odmietol a urobil nový návrh, pretože jeho prejav vôle obsahoval zmenu prijatého návrhu. Žalobca nepreukázal, že tento jeho nový návrh žalovaným 1) a 2) doručil, a následne, že žalovaní 1) a 2) s ním písomne vyjadrili svoj súhlas. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že medzi účastníkmi konania došlo k platnému uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere.

V zmysle § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 po novele zák. č. 103/2014 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premičania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, zavedené novelou zákona č. 102/2014 Z.z. je možné aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 01.05.2014. Uvedený záver súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávných a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje vzťahy dopredu a nie späť. V danom prípade § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, aplikuje sa súdom ex offa od účinnosti uvedenej novely aj na právne vzťahy vzniknuté pred novelou.

K aplikácii § 107 ods. 3 OZ na ktorý poukazuje žalobca odvolací súd udáva, že zmyslom tohto ustanovenia je zachovanie rovnováhy práv oboch zmluvných strán neplatnej či neskôr zrušenej zmluvy a vzťahuje sa na všetky prípady, kde synalagmatický vzťah vznikol zo zákona. Teda toto ustanovenie

možno aplikovať len v prípade, keď medzi účastníkmi vznikol synalagmatický (vzájomný) vzťah. O synalagmatický záväzok v zmysle § 107 ods. 3 a § 457 OZ nešlo v posudzovanej veci už z tohto dôvodu, že žalobcovi pri uzatváraní zmluvy zo strany žalovaných nemalo byť poskytnuté žiadne protiplnenie. Preto je nedôvodné aplikovať toto ustanovenie na daný prípad. Odvolací súd sa stotožňuje i so záverom súdu prvého stupňa o začiatku plynutia subjektívnej lehoty, t. j. odo dňa 27.11.2010. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený dozvedel o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia a to, kto sa na jeho úkor obohatil. O vzniku bezdôvodného obohatenia sa oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Žalobca ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvorenia zmluvy už niekoľko rokov platili ustanovenia o spotrebiteľských úveroch a rovnako i ustanovenia spôsobu a podmienkach uzavretia zmluvy upravené v Občianskom zákonníku. Takéto dlhodobé ignorovanie spôsobu uzatvárania zmlúv sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Preto je odvolací súd toho názoru, že už v čase uzatvárania zmluvy o úvere žalobca vedel o tom, že spôsob, akým uzatváral zmluvy o úvere, nemožno považovať za platné uzatvorenie zmluvy (odhliadnuc od podmienok ako napr. dojednanie o výške ročnej úrokovej sadzby), preto je možné deň nasledujúci potom, ako žalovaní 1) a 2) obdržali od žalobcu peňažné prostriedky považovať za deň, kedy žalobca vedel, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8100032517 je neplatná a teda odo dňa nasledujúceho, t. j. od 27.11.2010 začala plynúť subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie nároku. Preto i s ohľadom na vyššie uvedené, ale i s ohľadom na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom vo vyjadrení k odvolaniu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa v tom, v čase podania žaloby (30.09.2013) bol nárok žalobcu už premlčaný pre uplynutie subjektívnej premlčacej lehoty.

Plnenie žalobcu žalovaným 1) a 2) v sume 1.050 eur bolo potrebné považovať za plnenie bez právneho dôvodu, lebo ako už bolo vyššie uvedené, žalobca toto plnenie poskytol žalovaným len na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru a nie na základe zákonom vyžadovanej písomnej zmluvy. Dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť dňom 27.11.2010 a uplynula dňom 27.11.2012, žalobca podal návrh na zaplatenie nároku z tejto zmluvy 30.09.2013, teda po márnom uplynutí premlčacej doby, súd postupom v súlade s § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa návrh žalobcu zamietol. Na premlčanie správne prihliadol z úradnej povinnosti.

Vstup vedľajšieho účastníka do konania bol zo strany žalobcu namietaný, preto bolo o jeho pripustení rozhodnuté uznesením súdu č. k. 14C162/2014-61 zo dňa 27.03.2015, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23.04.2015. Z uvedeného dôvodu je irelevantné sa zaoberať námietkami žalobcu o vstupe vedľajšieho účastníka do konania.

Pokiaľ ide o priznanie náhrady trov vedľajšiemu účastníkovi, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa. Argumenty vedľajšieho účastníka na obranu žalovaných boli opodstatnené, úkony boli účelné. Hrozba náhrady trov konania protistrane má tiež odrádzať od uplatňovania premlčaných pohľadávok alebo nárokov z neprijateľných zmluvných podmienok a tiež z neplatne uzavretých zmlúv. Tvrdenie žalobcu o neúčelnosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nemá aj podľa názoru odvolacieho súdu akúkoľvek logiku, hlavne s poukazom na skutočnosť, že sám žalobca je zastúpený advokátskou kanceláriou napriek tomuže podáva množstvo identických žalôb, kde mení len údaje týkajúce sa žalovaných. Žalobca považoval za neúčelné právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, hoci sám si uplatňuje trovy právneho zastúpenia. Vedľajší účastník prostredníctvom svojho právneho zástupcu sa oboznámil s problematikou uplatneného nároku, jeho vzniku, jeho existencie a dĺžke jeho trvania a kvalifikovanie sa k nemu vyjadroval a aktívnym a relevantným spôsobom chránil záujmy žalovaných.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa v podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Žalobca vo svojom odvolaní navrhoval prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania pred Ústavným súdom SR vo veci konania o súlade právnych predpisov s Ústavou SR sp. zn. RVP 12672/2015, z dôvodu, že konanie sa týka posúdenia ústavnosti ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. aplikovaného aj v tomto konaní. Treba v tomto prípade povedať, že pokiaľ by i boli splnené podmienky na prerušenie konania (ktoré nie sú, keďže tvrdené žalobca nepreukázal), vzhľadom na vznesenú námietku premĺčania nároku žalobcu (keď prerušenie konania sa má týkať vyriešenia otázky posudzovania premĺčania zo strany súdu ex offio) zo strany vedľajšieho účastníka, by i tak súd musel na námietku premĺčania prihliadnuť. Z uvedených dôvodov odvolací súd návrh žalobcu na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania pred Ústavným súdom SR vo veci konania o súlade právnych predpisov s Ústavou SR sp. zn. RVP 12672/2015 zamietol.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods.1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 109,64 eura, za 1 úkon právnej služby á 101,25 eura (podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), vyjadrenie k odvolaniu 14.12.2015 a 1 x režijný paušál á 8,39 eura. Podľa § 149 ods. 1 O.s.p. súd žalobcovi uložil zaplatiť priznanú náhradu trov konania právnenmu zástupcovi vedľajšieho účastníka.

Rozsudok bol v odvolacom senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.